

Riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och minoritetsspråk i Simrishamns kommun

Dokumentet gäller för: Samtliga verksamhetsområden och förtroendevalda i Simrishamns kommun.	Giltig from—tom: 2021-03-10 -tillsvidare	Fastställd av: KS 2021-03-10, §50	Ersätter: -
Dnr: KS 2021/26	Ansvarig för uppdatering: Kanslichefen	Reviderad: -	Tillhör Simrishamns kommunala författningssamling: Övriga styrdokument

Bakgrund

För att en grupp ska räknas som en nationell minoritet i Sverige krävs bland annat att den har en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet, en uttalad samhörighet och en strävan att behålla sin identitet samt att den har befolkat landet under lång tid. I Sverige räknas judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter. De nationella minoriteternas rättigheter utgör en integrerad del av det internationella ramverket till skydd för de mänskliga rättigheterna, exempelvis FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter (artikel 27). De nationella minoriteternas rättigheter i Sverige beskrivs framför allt i lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen), som trädde i kraft 2010. Lagen utgår från Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och europeisk stadga om landsdels- eller minoritetsspråk.

En rad ändringar i lagen trädde i kraft 2019 i syfte att kommunerna ska förhålla sig mer aktivt och strategiskt till minoritetspolitiken. Ett av sätten att åstadkomma det var att införa lagkrav på att kommuner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Lagen anger inte närmre hur kommunens mål och riktlinjer ska vara utformade. Det är upp till kommunerna att utforma dessa utifrån lokala förhållanden.

Syfte

Dessa kommunövergripande riktlinjer som även innehåller kommunens mål syftar till att vägleda verksamhetsområdena i arbetet med minoritetslagen.

Lagkrav

Minoritetslagen är en rättighetslag som reglerar förhållandet mellan de nationella minoriteterna och det allmänna. Den innehåller både ett grundskydd, som gäller hela landet, och särskilda bestämmelser för finska, meänkieli och samiska inom de kommuner och regioner som utsetts till *förvaltningsområden*. Simrishamns kommun ingår inte i något förvaltningsområde. Nedan följer de delar av lagen som har relevans för kommuner som inte ingår i något förvaltningsområde.

Rätt till information

Kommuner och landsting ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till (3 §).

I lagen finns inte reglerat hur informationen ska lämnas utan det är upp till respektive kommun, region eller statlig förvaltningsmyndighet att bedöma. Syftet med informationen är dock att individer som tillhör de nationella minoriteterna ska kunna tillvarata sina rättigheter.

Rätt till språk och kultur

I språklagen (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.

Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. (4§)

Rätt till inflytande och delaktighet

Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor.

Samråd enligt första stycket ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande (5 §).

Förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar (5 a §).

Äldreomsorg

En kommun som inte ingår i något förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper (18 a §).

Kommunen ska inom ramen för sådan omsorg som erbjuds enligt 18 a § beakta de äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet (18 b §).

Kommunen ska informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna till sådan service och omvårdnad som anges i 18 a § (18 c §).

Myndighetsbemötande

Utanför ett förvaltningsområde har enskilda rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket (9 §).

Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten (11 §).

Förvaltningsmyndigheter får bestämma särskilda tider och särskild plats för att ta emot besök av enskilda som talar finska, meänkieli respektive samiska, samt ha särskilda telefontider (12 §).

Mål och riktlinjer

Kommuner och landsting ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Uppgifter om mål och riktlinjer som har antagits enligt första stycket ska på begäran lämnas till den myndighet som har uppföljningsansvar (5 b §).

Simrishamns kommuns mål för det minoritetspolitiska arbetet

Målsättningen för Simrishamns kommuns arbete är, i likhet med den nationella minoritetspolitiken, att skydda de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Det minoritetspolitiska arbetet bidrar till att uppfylla Simrishamns kommuns övergripande målområde *demokrati*.

Simrishamns kommuns riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet

Syftet med riktlinjerna är att se till att Simrishamns kommun lever upp till de skyldigheter som lagstiftningen garanterar de nationella minoriteterna. Riktlinjerna beskriver kommunens arbete och hur ansvaret är fördelat.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att samordna kommunens minoritetspolitiska arbete.

Varje verksamhetsområde inom Simrishamns kommun ska inventera de befintliga rutiner och arbetssätt med anknytning till minoritetslagen som finns inom respektive ansvarsområde. Genom en bedömning av vilka lagkrav som är relevanta ska verksamheterna identifiera vilka utvecklingsbehov som finns och arbeta med dessa frågor inom sin ordinarie verksamhet. Något specifikt dokument behöver inte tas fram utan verksamheternas utvecklingsbehov ska ingå i ordinarie verksamhetsplanering och integreras i verksamhetens ordinarie planeringsarbete, samt dokumenteras där. Uppföljning görs som en del av ordinarie planerings- och uppföljningsprocess.

Målgrupp

Dessa riktlinjer riktar sig till samtliga verksamhetsområden och förtroendevalda i Simrishamns kommun.